

วิธีดำเนินการ

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้เขียนได้ดำเนินการดังนี้

๑. เลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า
๒. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ
๓. รวบรวมข้อมูล
๔. จัดกระทำกับข้อมูล
๕. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเรื่องนี้ ผู้เขียนได้กระทำกับครู และครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคศึกษา ๔

โรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ ของกรมวิสามัญศึกษา ในภาคศึกษา ๔ มีทั้งหมด ๔๗ โรง มีครูและครูใหญ่ตามการสำรวจเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๓ จำนวน ๔๔๐ คน ผู้เขียนได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนดังกล่าวทุกโรง จำนวน ๔๔๐ ฉบับ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๑๓ กำหนดส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ ภายหลังได้หวนถามไปยังโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน ๒๔๖ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗๖

จำนวนครูและครูใหญ่ที่สำรวจ และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงไว้ในตาราง ๑

ตาราง ๑. จำนวนครูและครูใหญ่ และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา

จังหวัด	เลขที่	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนครูและ ครูใหญ่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม
เชียงใหม่	๑	ยุพราชวิทยาลัย	๕๐	—
	๒	สตรีวัฒโนทัยพายัพ	๗๒	๕๒
	๓	สันกำแพง	๒๓	๒๒
	๔	จอมทอง	๑๒	๑๒
	๕	บ้านเปียงพิทยาคม	๑๔	๑๓
	๖	ฝางชนูปถัมภ์	๑๗	๑๔
	๗	แม่อาย	๑๒	๑๒
เชียงราย	๘	เชียงดาววิทยาคม	๔	—
	๙	สามัคคีวิทยาคม	๖๒	๒๔
	๑๐	คำม่างราษฎร์สังเคราะห์	๒๔	—
	๑๑	พะเยาพิทยาคม	๓๗	๓๒
	๑๒	แม่จันวิทยาคม	๑๗	๑๖
	๑๓	เชียงคำวิทยาคม	๑๕	๑๕
	๑๔	เชียงของวิทยาคม	๕	—
	๑๕	พานพิทยาคม	๘	๕
	๑๖	เทิงศิริวัฒนวิทยาคม	๕	๕
	๑๗	เชียงแสนวิทยาคม	๓	—
น่าน	๑๘	แม่สายประสิทธิ์ศาสตร์	๗	๕
	๑๙	ศรีสวัสดิ์วิทยาคาร	๒๘	๒๔
	๒๐	สตรีศรีน่าน	๒๑	๒๑
	๒๑	ส่า	๑๓	๑๓
	๒๒	ทุ่งช้าง	๘	๕

ตาราง ๑. (ต่อ)

จังหวัด	เลขที่	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนครูและ ครูใหญ่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม
แพร่	๒๓	ปัว	๖	๖
	๒๔	น่านอย	๕	๕
	๒๕	ท่าวังผา	๔	๔
	๒๖	พริยาลัย	๔๒	๔๒
	๒๗	นาเวียง	๔๔	๔๑
	๒๘	ดงวิทยา	๑๒	๑๑
แม่ฮ่องสอน	๒๙	สูงเม่นชนูปถัมภ์	๑๕	๑๒
	๓๐	รองกวางอนุสรณ์	๑๔	๑๓
	๓๑	วิไลเกียรติอุปถัมภ์	๘	๘
	๓๒	ห้องสอนศึกษา	๒๕	๑๗
	๓๓	แม่สะเรียง "บริพัตรศึกษา"	๒๒	๒๑
ลำปาง	๓๔	ปายวิทยาคาร	๕	๕
	๓๕	บุญวาทย์วิทยาลัย	๕๕	-
	๓๖	ลำปางกัลยาณี	๔๖	๔๓
	๓๗	ห้างฉัตรวิทยา	๑๐	๑๐
	๓๘	แจ้ห่มวิทยา	๑๐	๙
	๓๙	ประจักษ์ศิลปาคม	๘	๘
	๔๐	เถินวิทยา	๕	๙
	๔๑	แม่ทะวิทยา	๖	๕
	๔๒	ปางแสนทองวิทยา	๖	๖
	๔๓	วังเหนือวิทยา	๓	๓

ตาราง ๑. (ต่อ)

จังหวัด	เลขที่	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนครูและ ครูใหญ่	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม
ลำพูน	๔๔	จักรคำคณาทร	๓๔	๓๑
	๔๕	สวนบุญโอบถัมภ์	๒๔	๒๕
	๔๖	มัธยมศึกษามันโฮง	๑๓	๑๐
	๔๗	วชิรป่าซาง	๕	๓
		รวม	๕๔๐	๖๔๖

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้เขียนได้สร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เพราะเห็นว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการวิจัยที่เป็นการสำรวจมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องนี้แบบสอบถามมีความจำเป็นอยู่หลายประการ คือ

๑. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า กระจุกกระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ หลายจังหวัด ผู้เขียนไม่อาจเดินทางไปจังหวัดนั้นๆ เพื่อใช้วิธีสัมภาษณ์หรือสังเกตได้ เพราะต้องใช้เวลานานเกินไป

๒. การใช้แบบสอบถามจะได้คำตอบแท้จริงที่สุด เพราะครูที่ตอบมีเวลาคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน และมีโอกาสได้ตอบอย่างจริงใจที่สุด

การสร้างแบบสอบถาม ผู้เขียนได้ศึกษาหลักการและวิธีสร้างแบบสอบถามของผู้อื่นไว้แก่ เบสต์ (Best, 1959 : 140-160) เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๒ : ๑ - ๑๗) แบบรายงานครู ปีการศึกษา ๒๕๑๒ (กรมวิสามัญศึกษา, ๒๕๑๒ : ๑ - ๕) แบบรายงานการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๒ (กรมวิสามัญศึกษา, ๒๕๑๒ : ๑ - ๔๗) แบบสอบถาม ส.ร. ๑ - ๘ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๑๐ : ๑ - ๒)

แบบสอบถามการสำรวจหาสถานภาพทางการประถมศึกษาของอำเภอต่างๆในประเทศไทย
ปีการศึกษา ๒๕๐๔ (คณะวิจัยการศึกษา, ๒๕๐๖ : ๑ - ๔)

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ฉบับ คือ

ฉบับที่ ๑ เป็นแบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ สอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของ
ตัวครูใหญ่ อาคารสถานที่ การปฏิบัติงานของครูใหญ่ และครู

ฉบับที่ ๒ เป็นแบบสอบถามของครู ในเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวครู
การปฏิบัติงาน และความคิดเห็น

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในครั้งแรก ได้นำไปทดสอบกับครูและครูใหญ่บางคน ในจังหวัด
แพร่ นครสวรรค์ อุบลราชธานี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครราชสีมา กาญจนบุรี
ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และภูเก็ต แล้วนำมาปรับปรุงใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาจาก
อาจารย์คณะกรรมการที่ปรึกษา เมื่อได้แก้ไขข้อบกพร่องจนเป็นที่พอใจแล้ว จึงจัดพิมพ์เป็น
แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การแจกจ่ายแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

๑. ผู้เขียนได้ขอความร่วมมือจากกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ ให้ช่วยออกหนังสือคำสั่ง และส่งแบบสอบถามเป็นทางราชการไปยังโรงเรียนต่างๆ
ในภาคศึกษา ๔ ทุกโรงเรียน เพื่อให้การส่งแบบสอบถามเป็นไปอย่างมีระเบียบและเป็นที่เชื่อมั่นว่า
แบบสอบถามจะกลับคืนมามากที่สุด แบบสอบถามนี้ เมื่อครูและครูใหญ่กรอกแล้ว ทางโรงเรียน
จะรวบรวมส่งกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา

๒. เมื่อครบกำหนดส่งคืนแบบสอบถาม ผู้เขียนไปรับคืนจากกองโรงเรียนรัฐบาล
กรมวิสามัญศึกษา ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียน ๓๔ โรงเรียน เป็นแบบสอบถาม
ของครูใหญ่ ๓๔ ฉบับ ของครู ๕๔๖ ฉบับ รวม ๕๘๐ ฉบับ ผู้เขียนได้ขอให้กองโรงเรียน
รัฐบาล ส่งหนังสือทวงแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่ไม่ได้รับคืนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม
๒๕๑๓ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนเพิ่มมาอีก ๓ โรงเรียน เป็นแบบสอบถามของครูใหญ่

๓ ฉบับ ของครู ๕๕ ฉบับ รวมได้รับแบบสอบถามของครูใหญ่คืนทั้งหมด ๔๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๓ แบบสอบถามของครู ๒๐๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๓๕ ผู้เขียนไม่สามารถที่จะ รวบรวมแบบสอบถามที่เหลือต่อไปอีกได้ จึงใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับทำการวิจัย

การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้เขียนได้ดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลดังนี้

๑. สํารวจแบบสอบถามแต่ละฉบับ เพื่อตรวจดูความถูกต้องของการตอบ ปรากฏว่ามีแบบสอบถามของครูที่ไม่สมบูรณ์ต้องคัดออกรวม ๑๐ ฉบับ จึงคงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ศึกษาค้นคว้าได้ จำนวน ๒๓๖ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๖ เป็นแบบสอบถามของครูใหญ่ ๔๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๓ ของครู ๕๕๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๓
๒. หาความถี่ของคำตอบทุกข้อในแบบสอบถาม ตามความมุ่งหมายของการค้นคว้า
๓. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
๔. แปลผลจากข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว เพื่อทำรายงานและสรุปผลการวิเคราะห์ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้สถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. อัตราส่วนร้อยละ (Percentage ratio) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

๒. ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูล
 N แทน จำนวนประชากรในกลุ่ม

๓. ค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวน
 $\sum fx$ แทน ผลรวมความถี่ของค่าตอบในแบบสอบถาม
 N แทน จำนวนประชากรในกลุ่ม